

୨୦୮ ମିଶ୍ରାବିତ୍ତ

3365

ASHA ARCHIVES

ती. श्री.

१

श्रीगणेशाय नमः ॥ ॥ अथ तीर्थश्चाद्विधिः ॥ तीर्थसमीपं गत्वा तीर्थं प्रणम्य विष्णोः पादप्रस्तुतासीत्यादि पठित्वा अमुकतीर्थाय नम इति पुण्यादिकं तीर्थे क्षिपेत् ॥ प्रणम्य प्रणवेन तीर्थं स्पृशेत् अद्य श्रुतिस्मृतिपुराणोक्तफलप्राप्तये ॥ स्मिन्तीर्थे स वैलस्येन स्नानं करिष्ये स्नात्वा बहिरुगत्य क्षौरार्थं स्नात्वा अधगंगायां प्रतिष्पद्यावच्छेदनीयलोमसंख्यावर्षसहस्रावच्छिन्नस्वर्गावासकामो स्मिन्तीर्थे वपनं करिष्ये आत्मनः श्रद्धाकामो वापि पितृणां तृप्तिहेतवे वपनं कारयिष्यामितीरे हंतव जाह्नवि यानिकानि च पापानि ब्रह्महत्यादिकानि च केशनाश्रित्य पतिष्ठन्ति तस्मात्केशावपाय्य हर्म इत्युक्ता प्राञ्जुरव उपविश्य दक्षिणं वामं कर्णपयः शिरसा कुक्ष्यपस्थवर्जं सर्वलोमं नरवानां वपनं कारयित्वा अद्य मम जन्मदिनमारभ्याद्ययावज्ज्ञानज्ञानकामाकामसहस्रसहस्रतकायिकवाचिकमानसिकसांसर्गिकाल्पश्रम्य शभोज्यभोज

श्रीः

१

नाद्येयपानजनितमहापातकातिपातकोपपातकसंकरीकरणा मलिनीकरणा पात्रीकरणा जातिभ्रंशकरप्रभृतिसकलपापानां निराशयेन विनाशनपूर्वकैरेतच्छीरशुद्धार्थं अस्मिन्तीर्थे स्नानं करिष्ये इति संकल्प्य प्रायश्चित्तस्नानं कृत्वा जलाऽतीर्य धौते वा ससी परिधाय संध्याबंधं नतर्पणं कृत्वा यथाशक्ति दानं कृत्वा आद्यमारभेत आचम्य हरिं स्मृत्वा स्ववामभागे भूमौ चंदने न चतुःकोणं विधाय तत्र शंखं च क्रंचदिलिख्य तत्र कुशनास्तीर्य पात्रं स्थापयित्वा पवित्राणि जलं यवांसिलान् गंधपुष्पाणि तत्र मंत्रैरातिः क्षिपेत् कर्मसंपन्नमस्तु अस्तु संपन्नं तज्जलं न श्राद्धवस्तुनात्मानं च सिंचयेत् प्राणानां यम्या चम्य पुंडरीकाक्षाय नम इति त्रिजपित्वा अद्यामुकगोत्रं पित्रादित्रयाणाममुकशर्मणां सपत्नीकानां अमुकगोत्राणां मातामहोद्वित्रयाणां अमुका मुका मुकशर्मणां सपत्नीकानां अग्नीवह्मण प्रजापति स्वरूपाणां अमुकतीर्थ

ती. श्री.
२

श्राद्धं धूरिलोचनसंज्ञकविश्वेदेव सर्वकं करिष्ये. सप्तवाधा इत्यादि पितृ-
धनं अग्निष्वात्ता इत्यादि भिक्षुत्वा. रक्षोभूतेत्यादि नातिलान्विकीर्यनीवी वं धनं कृत्वा. सव्येन.
पित्रादित्रयमातामहोदित्रयश्राद्धसंबन्धि धूरिलोचनसंज्ञकानां विश्वेद्यां देवानामिदमा-
सनमस्तु. ॐ भूभुविः स्वइदमासनमास्पतां. अपसव्येन. अमुकगोत्राणां पित्रादित्रयाणां
अमुकशर्मणां संपत्नीकानां अग्निवत्पुत्राणां प्रजापतिस्वरूपाणां मिदमासनमस्तु. प्रजावादि-
ना इदमासनमास्पतां. एवं मातामहेभ्यो दद्यात्. सव्येन विश्वान् देवान् संसृज्य. अद्यापित्रादि-
त्रयमातामहोदित्रयश्राद्धसंबन्धि धूरिलोचनसंज्ञकविश्वेदेवा एतान्यर्चनविधौ गन्धादि-
निबोधनमः. अर्चनविधेः सर्वपरीक्षणीमस्तु. अस्तु. अपसव्येन. पित्रादीन् संसृज्य. अमुकगोत्र-
पित्रादित्रयमातामहोदित्रयसंपत्नीक एतान्यर्चनविधौ गन्धादि. नियथाभांगं कृत्वा अ-

श्रीः
२

र्चनविधेः सर्वपरीक्षणीमस्तु. अस्तु. सव्येन. अद्यापित्रादित्रयमातामहोदित्रयश्राद्धसंबन्धि धूरिलोच-
नसंज्ञकविश्वेभ्यो देवेभ्यः इदमन्नममृतस्वरूपेण संपद्यतां. अपसव्येन. पित्रादित्रयमातामहोदि-
त्रयेभ्य इदमन्नममृतस्वरूपेण यथाभांगं विः स्वधा. सव्यापसव्येन. भवन्तः प्राशयन्तां. गायत्री मधु-
वाता. अन्नं हिनं. पितृस्वरूपं जपः. सव्येन. विसृज्य. अपसव्येन. अद्यामुकगोत्रास्मयितरमुकश-
र्मन्नाग्निस्वरूपं पिंडासनेऽवने निक्ष्व. एवं पितामहोदिभ्यः. आजलणोय इति मंत्रोपात्तपितृगारा-
अवने निक्ष्व. पिंडं गृहीत्वा. अद्यामुकगोत्रपितरमुकशर्मन्वरूपास्वरूपसंपत्नीकैव पिंडो मया द-
त्तस्तेस्तु. एवं पितामहोदिभ्यः पिंडा देया. एकपिंडं गृहीत्वा. आजलणोयै पितृवत्सजाता मातुस्तथा
वंशभवादीयाः. कुलवयेभ्ये मम दासभूताभूत्यास्तथैवाश्रितमेव काश्च. मित्राणि शिष्याः पशवश्च
वृक्षाः सृष्टाश्च दद्यात्. परोपकाराः. जमानैरेये मम संगताश्च तेभ्यः स्वधा पिंडमहं ददामि. इति दद्या-
त्. पुनरेकं गृहीत्वा. पितापितामहश्चैव तथैव प्रपितामहः. मातापितामहि चैव तथैव प्रपितामहि.

मातामहस्तपिताचप्रमातामहकादयः ॥ ते वापि पिंडो मया दत्तो त्यक्ष्यमुपतिष्ठताम्. ततो लेपभागभुजस्त
 पनु. करं प्रोक्ष. सव्येनाचम्य पुण्यादीनि गृहीत्वा उत्तराभिमुखो भूत्वा अत्र पितर इति पठित्वा श्वांस्त्रि
 यम्पापमव्यं कृत्वा. अमीमदन्त इति पठित्वा वामावर्त्तेन भास्करम् श्रीन्यित्वा त्वापिंडो मुखेक्षिपेत्. त
 तः अघमुकगोत्रास्मत्पितरमुकसर्मन् आग्निस्वरूपपिण्डप्रत्यवने जनंते स्तु. एवमन्येभ्यः ॥ आब्रह्मणो
 य इति मंत्रोपात्तपितृगणपिंडप्रत्यवने जनंते स्तु. नीवीं विस्त्रं स सव्येनाचम्य अपसव्येन नमो वद
 तियं डं जलिकरणं. एतद्व इति श्रवदानम् ॥ ततः क्रमेण गंधादिना पिंडां संपूज्य धूपदीपौ च कारयेत्.
 अघामुकगोत्रापित्रादित्रयमातामहादित्रयसपत्नीकामुकशर्मन् आग्निं वरुणां प्रजापतिस्वरू
 एतानि पिंडां च नानि श्रवणं धूपपुण्याक्षतधूपदीपैश्च वादिनैर्वेद्यानि यथाभागमस्तु. सव्यापसव्या
 भ्यां उभयत्र ब्राह्मणारुस्तेषु शिवा आपः सन्तु इति जलं सौमनस्यमस्तु. इति पुष्पं अक्षतं चारीष्टमस्तु.
 इति तंडुलाश्च क्रमेण क्षिपेत्. सव्येन पूर्वाभिमुखो भूत्वाऽपामध्ये तिष्ठेत्. अस्मत्कुले दीर्घमित्र्या

३५
 दिभिर्गमिषिं चेत्. अपसव्येन पिंडो वेद्यान् पिंडसमीपे विकिरेत्. अघामुकगोत्रस्यास्मत्पितरमुकशर्मणा
 सपत्नीकस्याग्निस्वरूपस्यात्र श्राद्धे दत्तं दन्तपानादिकमक्ष्यमस्तु. एवमन्येभ्योपक्ष्योदकं दद्या
 त् सव्येन अघोरः पितरः सन्तु इति पूर्वायां जलधारां दद्यात्. पूर्वाभिमुखो भूत्वा गोत्रं नो वदतामि
 त्याद्या शिष्यं प्रार्थयेत्. ततः श्राद्धकं त्राह्मणारुस्ते नतिलकं कुर्यात्. अपसव्येन पयसादिना तु
 अंविहन्ती तृजं दानं ॥ पिंडं तथापनं च कुर्यात् ॥ श्रीः ॥ तपरां तु भुविः कुर्यात्प्रत्यहं स्नातु को द्विजः ॥
 देवेभ्यश्च भूविभ्यश्च पितृभ्यश्च यथाक्रमम् ॥ उपवीतिं प्राञ्जुरवः कुशपाणिर्देवतीर्थवर्तिना सकु
 शोदकेन ॐ विश्वे देवाः स आगतः ॐ विश्वे देवाः शृणुते म इति मंत्रद्वयेन ॐ ब्रह्मादयो देवास्तवा
 स्तुप्यन्ताम् ॥ १ ॥ ॐ श्रीः ॥ आदयस्तुप्यन्ताम् ॥ १ ॥ ततो नीवीति उदञ्जुरवः कार्यतीर्थवर्तिना कु
 शोदकेन मनुष्यांस्तर्पयेत् ॐ सनकादयस्तुप्यन्ताम् ॥ २ ॥ ततः प्राचीनावीतिर्दक्षिणाभि
 मुखः पातितवामजानुमोर्ध्वं कुशतिलजलां जलत्रयं पातिततीर्थेन ॐ उशंतस्त्वा ॐ आ

४

येन नमः ॥ इति मंत्रद्वयेन दिग्भ्यः पितृनावाद्यतर्पयेत् ॐ कव्यवाडनलाहयो दिग्भ्यः पितरस्तुभ्यतामिदंति
लोदकं तस्मै स्वधानमः ॥ ३ ॥ ॐ यमादिभ्यस्तु दशयं मायनमः ॥ ३ ॥ ततः आगच्छन्तु मे पितर इमान्
ह्यनन्तो जलीनिर्तिपितृनावाद्यः ॐ देवतेति कारिडिकानवमिः ॥ अमुकगोत्रा अस्मापितृपितामहे ३
मुका मुका मुकशर्माणाः सपत्नीका वसुरुद्रादित्यस्वरूपास्तुभ्यतामिदंति लोदकं तस्मै स्वधानमः
॥ ३ ॥ नमो वः इति मंत्रेण अमुकगोत्रास्मात्मातामहप्रमातामहद्वयमातामहः अमुका मुका मुक
शर्माणाः सपत्नीका वसुरुद्रादित्यस्वरूपाः पिंडिकायां शंखचक्रौलिखेतः शंखायनमश्चक्रायन
मश्चक्रौलिखेतः शंखायनमश्चक्रायनमश्चक्रौलिखेतः शंखायनमश्चक्रायनमश्चक्रौलिखेतः
तायेति मंत्रेण संपूज्य विश्वदेवब्राह्मणोभ्यः पितृब्राह्मणोभ्यश्च दक्षिणां दत्वा अद्यामुकगोत्रा
णां पित्रादित्रयाणां मातामहादित्रयाणां सपत्नीकानां अग्न्यादित्यस्वरूपाणां धूर्तिलोचनसं
शकविश्वदेवसर्वकाराणां कृते तदमुकतीर्थश्चाद्यप्रतिष्ठार्थं नूनातिरेकपरिष्कारार्थं यद्देयम

3365

ASHA ARCHIVES

ॐ
८